

แบบฝึกหัด

ภาษาไทย ๓

เครื่องมือและเทคนิคในการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้

1. เครื่องมือที่ดีควรจะมีลักษณะอย่างไร จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

เครื่องมือที่ดีควรมี คุณภาพและมาตรฐาน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือและ
ถูกต้อง โดยมีลักษณะดังนี้

ความตรง (Validity) – เครื่องมือวัดได้ตรงตามสิ่งที่ต้องการวัด

- **ตัวอย่าง:** เแบบทดสอบคณิตศาสตร์ควรวัดความรู้ทางคณิตศาสตร์ ไม่ใช่การ
อ่านภาษาไทย

ความเที่ยง (Reliability) – วัดซ้ำได้ผลเหมือนเดิมหรือใกล้เคียงกัน

- **ตัวอย่าง:** สอนนักเรียนสองครั้งได้คะแนนใกล้เคียงกัน

ความเป็นปรนัย (Objectivity) – มีหลักเกณฑ์ให้คะแนนชัดเจน ไม่ขึ้นกับผู้ตรวจ

- **ตัวอย่าง:** ข้อสอบแบบปรนัยมีคำตอบแน่นอน

ความยุติธรรม (Fairness) – ไม่ลำเอียงต่อผู้เรียนทุกกลุ่ม

ความเป็นไปได้ (Feasibility) – ใช้ง่าย สะดวก ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

2. จงแบ่งประเภทของแบบทดสอบชนิดต่างๆ พร้อมระบุเกณฑ์ในการแบ่ง

การแบ่งประเภทของแบบทดสอบมีหลายเกณฑ์ ดังนี้
แบ่งตามจุดประสงค์ของการวัด

- แบบทดสอบวัดผลลัมพูธิ์ทางการเรียน
- แบบทดสอบวัดความถนัด
- แบบทดสอบวัดเจตคติ

แบ่งตามวิธีให้คำตอบ

- แบบทดสอบอัตนัย (เขียนตอบ)
- แบบทดสอบปรนัย (เลือกตอบ เช่น ถูก-ผิด, เติมคำ, จับคู่, เลือกตอบหลายข้อ)

แบ่งตามการอ้างอิงคะแนน

- แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm-referenced Test)
- แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion-referenced Test)

แบ่งตามเวลาในการทำข้อสอบ

- แบบทดสอบจำกัดเวลา
- แบบทดสอบไม่จำกัดเวลา

3. แบบทดสอบที่ดีควรมี ลักษณะอย่างไร

- มีความตรง วัดตรงตามจุดประสงค์
- มีความเที่ยง ผลสอบมีความสม่ำเสมอ
- มีระดับความยากง่ายเหมาะสม (ค่าความยากระหว่าง 0.20-0.80)
- มีอำนาจจำแนกสูง (ค่ามากกว่า 0.20 ถือว่าดี)
- มีความเป็นปรนัยในการให้คะแนน
- มีความยุติธรรม ไม่ลำเอียงหรือเอื้อประโยชน์เฉพาะกลุ่มได้
- มีจำนวนข้อครอบคลุมเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด

4. จงบอกความหมาย ความเหมือน และความต่างของ แบบสอบถาม แบบตรวจสอบ รายการ และแบบ มาตราส่วนประมาณค่า

ประเภท	ความหมาย	ความเหมือน	ความต่าง
แบบสอบถาม (Questionnaire)	เครื่องมือรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น หรือเจดคดี โดยใช้คำถามปลายเปิดหรือ ปิด	ใช้เก็บข้อมูลจากผู้ตอบ โดยตรง	เน้นการตอบคำถามเป็นลายลักษณ์อักษร
แบบตรวจสอบรายการ (Checklist)	รายการพฤติกรรมหรือสิ่งที่ต้องการตรวจ สอบ ให้ตีก ✅ ว่ามีหรือไม่มี	ทั้งสามแบบใช้เพื่อเก็บ ข้อมูลอย่างมีระบบ	ใช้ตรวจว่าผู้เรียน “ทำ” หรือ “ไม่ทำ”
แบบมาตราส่วนประมาณ ค่า (Rating Scale)	ให้ผู้ประเมินเลือกระดับคะแนนตามความ มาก–น้อย เช่น 1–5		ใช้ประเมินระดับของคุณลักษณะ เช่น “มาก– น้อย”, “ดี–แย่”

5. จงบอกความหมาย ความเหมือน และความต่างของการสังเกตแบบมีส่วนร่วม กับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

ประเภท	ความหมาย	ความเหมือน	ความต่าง
การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)	ผู้สังเกตร่วมทำกิจกรรมกับผู้อุปถัมภ์ เช่น ครูลงไปเล่นกับเด็ก	ทั้งสองแบบใช้เพื่อเก็บข้อมูลจากพฤติกรรมจริง	ผู้สังเกตมีส่วนร่วมในกิจกรรม
การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation)	ผู้สังเกตเพียงเฝ้าดูโดยไม่เข้าร่วม เช่น ครูนั่งดูเด็กเล่น		ผู้สังเกตไม่เข้าไปมีบทบาทร่วมในกิจกรรม

6. จงบอกความหมาย ความเหมือน และความต่างของการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

ประเภท	ความหมาย	ความเหมือน	ความต่าง
สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)	มีคำถามกำหนดไว้แน่นอน ถามเหมือนกันทุกคน	ทั้งสองเป็นการรวมรวมข้อมูลโดยตรงจากผู้ตอบ	ควบคุมคำถามได้ดี เปรียบเทียบข้อมูลได้ง่าย
สัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview)	พูดคุยอย่างอิสระ ผู้สัมภาษณ์เลือกถามตามสถานการณ์		มีดหยุ่นสูง เหมาะกับการสำรวจเชิงลึก

7. จงอธิบายกระบวนการสร้างและพัฒนาแบบ ทดสอบ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบมีดังนี้

กำหนดคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ
คณิตศาสตร์

วิเคราะห์หลักสูตร/เนื้อหา - แยกหัวข้อและพฤติกรรมที่ต้องการวัด

สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ (Table of Specification) - เพื่อให้

ข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาและพฤติกรรม

เขียนข้อสอบตามหลักการ - ใช้คำชี้แจง ไม่กำกวມ

ตรวจสอบคุณภาพข้อสอบ - ตรวจความตรง ความเที่ยง ความยาก
อ่านใจจำแนก

ทดลองใช้ (Try-out) - นำข้อสอบไปทดลองกับกลุ่มนักเรียน

วิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบ - ตัดข้อที่ไม่ดีออก

นำไปใช้จริงและเก็บข้อมูลผลสอบ

- **ตัวอย่าง:** ครูต้องการสร้างแบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษ จึงวิเคราะห์
เนื้อหา (คำศัพท์, ไวยากรณ์, การอ่าน), เขียนข้อสอบประมาณ 30 ข้อ ทดลอง
ใช้กับนักเรียน 20 คน และปรับปรุงข้อที่มีค่าความยากสูงเกินไปก่อนนำไป
ใช้จริง

